

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ'
ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΜΑΡΤΙΟΥ 2012

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Το κείμενο αναφέρεται στο προνόμιο του ανθρώπου να οργανώνει ο ίδιος τη ζωή του. Σύμφωνα με το συγγραφέα, άνθρωπος σημαίνει σκοπός, νόημα και πρόγραμμα, κι αν ζούσε χωρίς σκοπό ή τυχαία, τότε θα ξέπεφτε σ' ένα επίπεδο «υπανθρώπινο». Βέβαια, ο φρόνιμος άνθρωπος πρέπει να επαναπροσαρμόζει το πρόγραμμά του, διατηρώντας όμως αναλλοίωτο το τελικό σχέδιο, όπως ακριβώς πράττει ο στρατηγός και ο καλός ναυτικός. Βέβαια, εκτός από φαντασία και ανδρεία, αρετές έμφυτες, για να πετύχει ο άνθρωπος στη ζωή του χρειάζεται, κατά το συγγραφέα, «μαστοριά», η κατάκτηση της τέχνης της ζωής που αποκτιέται κυρίως με άσκηση. Αυτή η τέχνη είναι η ύψιστη επιβράβευση για τον άνθρωπο, ακόμη κι αν θεωρεί την ύπαρξή του σύμπτωση ή εφήμερη, αλλά ωστόσο με συνείδηση και ψυχή.

B1. Βασικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου, που τον διαφοροποιούν από τους άλλους έμβιους οργανισμούς είναι το προνόμιό του να δίνει σκοπό στη ζωή του και να νοηματοδοτεί τις πράξεις του μέσα από τον έλεγχο και τον προγραμματισμό που κάνει. Με τον τρόπο αυτό η ζωή του ανθρώπου δεν είναι τυχαία

και άσκοπη, αλλά αποκτά ενδιαφέρον και ουσία. Αν ο άνθρωπος τα άφηνε όλα στην τύχη, τίποτα από όσα έχει κατακτήσει σήμερα δεν θα υπήρχε και ο πολιτισμός θα βρισκόταν σε πολύ κατώτερο επίπεδο. Βέβαια, τα κίνητρα και τους στόχους του ανθρώπου θα πρέπει να συνοδεύουν η συνείδηση, η λογική αλλά και η ψυχή, για να εξελίσσεται συνεχώς ο άνθρωπος προς το καλύτερο.

B2. Στο απόσπασμα που δόθηκε υπάρχουν παραδείγματα των εξής χαρακτηριστικών του δοκιμίου:

α) η σύνθετη δομή των προτάσεων:

«Ελαστικός βέβαια... να προλαβαίνει τις καταστάσεις»: χρησιμοποιείται η διαδοχική υπόταξη και ο παρενθετικός λόγος. Γενικά ο λόγος είναι μακροπερίοδος.

«Ακόμη και αν αυτή η μάζα... ευγένεια και ομορφιά»: ο λόγος είναι και πάλι μακροπερίοδος, με ασύνδετα σχήματα και την παρεμβολή του σχολίου του συγγραφέα με την παύλα (-και πάλι αξίζει...).

β) η χρήση αφηρημένου λεξιλογίου: «φαντασία», «ανδρεία», «ψυχή», «συνείδηση».

B3. Το πρώτο σκέλος της παρομοίωσης είναι ο «άξιος στρατηγός» και το δεύτερο σκέλος ο «φρόνιμος άνθρωπος». Με την παρομοίωση/αναλογία ο συγγραφέας προσπαθεί να εξηγήσει με κατανοητό τρόπο την άποψή του, ότι δηλαδή ο συνετός άνθρωπος θα πρέπει να κινείται ευέλικτα αλλά και μεθοδικά, όπως ακριβώς και ο ικανός στρατηγός. Η παρομοίωση βοηθά προς αυτή την κατεύθυνση, γιατί μέσω του μεταφορικού και εικονοπλαστικού λόγου είναι ευκολότερο για τον αναγνώστη να συλλάβει το βαθύτερο νόημα του συλλογισμού.

B4. προνόμιο = πλεονέκτημα

αναθεωρεί = επανεξετάζει

διαλυθεί = αποσυντεθεί, καταστραφεί

εφήμερες = πρόσκαιρες, βραχύβιες, προσωρινές

αμείλικτος = σκληρός, αδυσώπητος

- Στο δημοκρατικό πολίτευμα οι πολίτες δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται σε βάρος των άλλων **τα προνόμια** που τους εξασφαλίζει η δύναμη της θέσης που κατέχουν.
- Μετά από διεξοδική συζήτηση **αναθεώρησε** την αρχική του άποψη, γιατί διαπίστωσε ότι τα επιχειρήματά του κλονίστηκαν από την επιχειρηματολογία των συνομιλητών του.
- Η ψυχολογία του **διαλύθηκε** μόλις του ανακοινώθηκε η απόλυση από την εργασία του.
- Για να επιτύχει ο άνθρωπος ένα δύσκολο στόχο δεν αρκούν οι **εφήμερες** προσπάθειες, αλλά οι συστηματικές και μεθοδικές ενέργειες.
- Η κριτική που άσκησε στο νέο έργο ο κριτικός ήταν τόσο **αμείλικτη** που είχε ως αποτέλεσμα τη μειωμένη προσέλευση του κοινού στην πρεμιέρα.

Γ1. Το κείμενο θα πρέπει να έχει τη μορφή προφορικής εισήγησης. Η εισήγηση θα εκφωνηθεί ενώπιον των συμμαθητών. Εκτός από τα στοιχεία **προφορικότητας** που απαιτούνται σε αυτές τις περιπτώσεις, χρειάζονται και στοιχεία **εγγύτητας** και **οικειότητας** με δεδομένο ότι εισήγηση παρουσιάζεται σε συνομηλίκους στο πλαίσιο συζήτησης στο σχολείο.

Στοιχεία μορφής:

Προσφώνηση: Συμμαθητές, συμμαθήτριες...

Χαιρετισμός/ Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας
Στο κύριο μέρος, σε καίρια σημεία, όπως σε κάποιο επιχείρημα που τονίζετε ή στο σημείο που αλλάζετε ενότητα, επαναλαμβάνετε την προσφώνηση ή το «Φίλες και φίλοι».

Αξιοποίηση δεδομένων

Το βασικό δεδομένο του θέματος είναι ότι υπάρχουν κοινωνικά προβλήματα. Το στοιχείο που ξεχωρίζει είναι ότι τα προβλήματα αυτά υπάρχουν, παρά την οικονομική και τεχνική πρόοδο. Φαίνεται πώς η υλικοτεχνική πρόοδος δεν αρκεί για να κατακτήσει ο άνθρωπος την ευτυχία που αναζητά.

Προλογικά, μπορεί να τονιστεί αυτή η αντιφάση με παράθεση παραδειγμάτων που ενισχύουν την άποψή μας. Ωστόσο, δεν πρέπει αυτά τα παραδείγματα να καταλάβουν τη θέση του κυρίου μέρους, γιατί δεν αποτελούν ζητούμενο του θέματος.

Ζητούμενα του θέματος

(Εφόσον ο άνθρωπος δεν είναι ικανοποιημένος από τη ζωή του)

Ποια κίνητρα θα πρέπει να υιοθετήσει στις σκέψεις και τις πράξεις του, έτσι ώστε η ζωή του να αποκτήσει ποιότητα;

- Αρχικά, πρέπει να τονιστεί ότι τα κίνητρα που ωθούν το σύγχρονο άνθρωπο σε πράξεις πρέπει να αλλάξουν, αφού αντί να λύσουν τα προβλήματα που τον απασχολούσαν τα επέτειναν. Χρειάζεται ριζική αναθεώρηση του τρόπου με τον οποίο ο άνθρωπος έως τώρα αντιμετώπιζε τα μείζονα ζητήματα της ζωής του.
- Το βασικό κίνητρο που θα πρέπει να διέπει την ανθρώπινη πράξη είναι η υπεράσπιση των αξιών του ανθρωπισμού (σεβασμός, αλληλεγγύη, ισότητα, αλtruισμός, παραμερισμός του εγωισμού). Με δεδομένο ότι ο κλονισμός

των ανθρωπιστικών αξιών τις τελευταίες δεκαετίες υποβάθμισε τις ανθρώπινες σχέσεις- συνεπώς και την ποιότητα ζωής- πρέπει και πάλι να γίνει η στροφή στον άνθρωπο.

- Για ουσιαστική ποιότητα ζωής το κίνητρο της ανθρώπινης πράξης είναι η κοινωνικότητα και η εξωστρέφεια, η αναζήτηση της ευτυχίας μέσα από τη διαπροσωπική επαφή (όχι μέσα από τα υλικά αγαθά). Μέσα από τη συνεργασία ο άνθρωπος αισθάνεται καλύτερα και βρίσκει λύσεις και βοήθειες από τα πρόσωπα που είναι κοντά του.
- Άλλο σημαντικό κίνητρο της ανθρώπινης πράξης πρέπει να είναι η επίτευξη της ισορροπίας και του μέτρου, καθώς οι κάθε είδους υπερβολές αποσταθεροποιούν τη ζωή του ανθρώπου, του προκαλούν σύγχυση. Η απώλεια του μέτρου τα τελευταία χρόνια αλλοτρίωσε τον άνθρωπο από το περιβάλλον του, τους άλλους, τον ίδιο του τον εαυτό.
- Επίσης, άλλο ένα κίνητρο που μπορεί να ωθήσει τον άνθρωπο σε ποιοτική διαβίωση είναι η υγιής διαβίωση και η άσκηση. Σωματική και ψυχική ευεξία είναι αλληλένδετες και δίνουν στον άνθρωπο τα εφόδια να αντιμετωπίζει με σθένος τη ζωή του.
- Τέλος κίνητρο κάθε ανθρώπινης προσπάθειας πρέπει να είναι η επίτευξη του συλλογικού καλού. Μέσα από τη γνώση της παράδοσης και του πολιτισμού διατηρούνται όλα τα στοιχεία που συνθέτουν τη φυσιογνωμία ενός λαού και τον βοηθούν να συνεχίσει την πορεία και την πρόοδό του στο μέλλον.

Στον **Επίλογο** μπορεί να τονιστεί ότι κυρίως από τους νέους πρέπει να υιοθετηθούν νέα κίνητρα συμπεριφοράς και πράξης αφού οι

προηγούμενες γενιές δεν μπόρεσαν να κατακτήσουν ουσιαστική ποιότητα ζωής με τον τρόπο που σκέφτονταν και δρούσαν. Με τον οραματισμό και την αισιοδοξία που τους χαρακτηρίζουν μπορούν και πρέπει να δουν τη ζωή με άλλο μάτι.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ "ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ" ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ